

ကို-မိတ်အလံာ်တၢ်အၢ်လီၤအီၤလီၤ

တၢ်ဖျၢၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ(ESEA)အတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ် ၁.အကူၣ် က (တၢ်ဟံၣ်ဖျၢၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးဖိဒဲးဖိသ့)လၢအတီၢ်စၢၤမၤစၢၤဝဲ ကျိၣ်စ့ဆူဝးရှတၢ်က့ၢ်ဒီးက့ၢ်ဖိမိတ်အတၢ်ဟံၣ်ဖျၢၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤ,တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤ,ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤသးလီၤပလိၣ်ဝဲဒၣ် လၢလံာ်တၢ်အၢ်လီၤအီၤလီၤအဝဲအံၤကမၤပျၢၤထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်လၢအရၢၣ်တဖၣ်လၢမိတ်တဖၣ်.က့ၢ်အပူၤမၤတၢ်ဖိလၢအဟဲန့ၢ်လီၤတဖၣ်.ဒီးပူၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် အတၢ်ဟံးန့ၢ်သကိးမူၤလၢတၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ပူၤက့ၢ်ဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်နဲလဲၣ်ဒီးတၢ်အခီပညီတဖၣ်လၢက့ၢ်ဒီးမိတ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ထီၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤ လဲၣ်ဒီးကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်သကိးတၢ်ဂၤဒီးတၢ်ဂၤတၢ်ရၢၣ်လိာ်မုၢ်လိာ်ဒ်သိးကမၤစၢၤပူၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်လၢကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပ တၢ်ဒ်ကိစၣ်ပပနီၣ်ဝဲဒၣ်အသိးအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

မူၤဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢက့ၢ်ဟံးန့ၢ်တဖၣ်

ဝးရှတၢ်က့ၢ်က

၁) ကတဲာ်ကတီၤလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်ကံာ်စိပတီၢ်လၢအထီၣ်ဒီးကျိၣ်ကျဲၤလၢတၢ်တီၢ်စၢၤမၤစၢၤအဂီၢ်ဒီးခိၣ်ယၢၤတၢ်အိၣ်ဝးတရံးတၢ်မၤလိအပတီၢ်လၢအ တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးလၢတၢ်ကသ့မၤသကိးတၢ်ဒီးပူၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်ဒ်သိးပူၤက့ၢ်ဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒ်ကိစၣ်အတၢ်ဟံးပနီၣ်ပူၤက့ၢ် ဖိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အပတီၢ်ဒ်လံာ်အံၤအသိးန့ၢ်လီၤ.

က့ၢ်အပူၤမၤတၢ်ဖိခဲလၢာ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးကံာ်စိပတီၢ်လၢအထီၣ်န့ၢ်လီၤ.သရၣ်စၢၤတဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်လၢက့ၢ်သရၣ်လၢအိၣ်ဒီးကံာ်စိပ တီၢ်လၢအထီၣ်တဖၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်သိၣ်လိန့ၢ်ယုၤကျဲၤအဖိလၢာ်န့ၢ်လီၤ.က့ၢ်အပူၤမၤတၢ်ဖိကိးဂၤဒဲးအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အုၤညါက့ၢ်န့ၢ်လီၤ.ကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်အပတီၢ်အိၣ်ဒီးကျိၣ်ကျဲၤတၢ်န့ၢ်ကျဲၤလၢပူၤ က့ၢ်ဖိတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.တၢ်အဝဲအံၤနက့ၢ်ယုၤအီၤသ့ဖဲဟူၣ်ရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်က့ၢ်အပူၤယဲၤသန့.ဒီးနက့ၢ် ယုၤအီၤဖဲတီၤပူၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ် ၁ အပူၤစ့ၢ်ကိးသ့ဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ.တၢ်ကတဲာ်ကတီၤန့ၢ်တၢ်ပူၤတၢ်ဖျၢၣ်ဒီးတၢ်အံးထွဲက့ၢ်ထွဲတၢ်ဖဲးလိ မၤဒီးတၢ်အိၣ်ဝးတရံးခဲလၢာ်ဒ်သိးကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢပူၤက့ၢ်ဖိကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအုၤအပတီၢ်ဝဲအံၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

၂) မၤဝဲမိတ်-သရၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်(အစ့ၢ်ကတၢ်တီၤဖျၢၣ်က့ၢ်တဖၣ်ကမၤဝဲတန့ၢ်တဘျီ)ဖဲတၢ်မၤဝဲတၢ်အိၣ်ဖဲဘူးလိာ်သးလၢတၢ် မၤသကိး အပူၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အခါတၢ်ကတၢ်ပိာ်တဲသကိးဝဲပူၤက့ၢ်ဖိအနီၢ်တဂၤတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဝဲအံၤကဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲသ့ၣ်လဲၣ်လီၤအဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်ကိာ်ထီၣ်သိအဆၢကတီၢ်န့ၢ်လီၤ.က့ၢ်သရၣ်တဖၣ်ကက တဲာ်ကတီၤယၢ်န့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢမိတ်တဖၣ်အဂီၢ်တဂၤဘၣ်တဂၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၢ်လီၤ.အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢမိတ်တဖၣ်ဟဲမ့ၢ် တချုးမ့ၢ်တသ့န့ၢ်တၢ်မၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဲသကိးလၢလီၤတဲစိအပူၤစ့ၢ်ကိးသ့ဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ.အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢမိတ်တဖၣ်တၢ်ကဘၣ်လဲၤ မၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဲသကိးလၢအဟံၣ်ယုာ်ဒီးက့ၢ်သရၣ်န့ၢ်တၢ်ကဘၣ်ကတဲာ်ကတီၤဆိယၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၢ်လီၤ

၃) ကတဲာ်ကတီၤတဲဘၣ်မိတ်တဖၣ်လၢအဖိအဂ့ၢ်အကျိၣ်.က့ၢ်ကတဲာ်ကတီၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢမိတ်အဂီၢ်လီၤဆိဒ်တၢ်ဒ်အဖိလၢာ်တဖၣ် အံၤအသိးန့ၢ်လီၤ.

ပူၤက့ၢ်ဖိအလံာ်မးဟံၣ်ပျၢၤတဖၣ်ကီၢ်ရၢၣ်က့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤဒုးန့ၢ်မိတ်အစ့ၢ်ကတၢ်တန့ၢ်တဘျီန့ၢ်လီၤ.လံာ်တၢ်ကစီၣ်တၢ်ပရၢပစၢၣ်တ ဖၣ်.တၢ်ဟံၣ်ပျၢၤထီၣ်ဆူက့ၢ်သရၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်,သၢလၢတဘျီတၢ်ဟံၣ်ပျၢၤန့ၢ်တတၢ်ဟံၣ်ပျၢၤတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါမိတ်တ ဖၣ်ဘၣ်ယးဒီးအဖိအလံာ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂ့ၢ်အကျိၣ်လၢက့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

၄) ကတဲာ်ကတီၤန့ၢ်မိတ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဒ်သိးကလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီးက့ၢ်အပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

ကတဲာ်ကတီၤန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်လဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီးက့ၢ်အဂီၢ်,မ့တမ့ၢ်လဲၤထံၣ်လိာ်သးလၢမိတ်အဟံၣ်,မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဲသ ကိးတၢ်လၢလီၤတဲစိအပူၤယုာ်ဒီးက့ၢ်သရၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပူၤမၤတၢ်ဖိလၢအမၤစၢၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

၅) ကတော်ကတီးနှင့်တော်ဖွဲ့တော်ယာ်လာမိတ်အဂီၢ်ဒ်သိးအဲဒဲသ့ၣ်ကသ့ၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လာတၢ်မၤစၢၤဖိသၣ်လၢဖိသၣ်အတီၤဒၢးပူၤဒီးသမံးသမိးကွၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤလၢတီၤဒၢးပူၤတဖၣ်,ဒ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

မိတ်တဖၣ်တၢ်ကွဲၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢကဟဲဟဲဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လာအဖိအတၢ်မၤလိအတီၤဒၢးပူၤမ့တမ့ၢ်ဟဲသမံးသမိးကွၢ်တၢ်လာတၢ်မၤလိတီၤဒၢးပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ကွဲၣ်အဲဒဲအံၤကဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဖဲကွိၣ်အိးထီၣ်အမူးလၢအဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဖဲသ့ၣ်လၢလီၤအဆၢကတီၢ်,ဒီးမိတ်တဖၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအိၣ်ထီၣ်ဘိလၢအဲဒဲသ့ၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်အိၣ်လၢကဟဲဒီးမၤသကိးတၢ်လာအဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.မိတ်တဖၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးမိတ်သရၣ်တၢ်ကရၢကရီ(PTO),မိတ်တၢ်ထံၣ်လိာ်သးအလီၢ်,မၤစၢၤတၢ်လာတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂီၢ်,ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအတၢ်လဲၤခိဖျိ,သးစၢ်တၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်ဒီးအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ

မူဒါလၢမိတ်ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်တဖၣ်

ပဲဒဲဒဲ,ဒ်မိတ်တဖၣ်အသိးန့ၣ်,ပကမၤစၢၤပဖိလၢအတၢ်ဖဲလိမၤဒီးအပူၤဒ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢတဖၣ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- ယကကတော်ကတီးအံးထွဲကွၢ်ထွဲန့ၣ်ယဖိအတၢ်ထီၣ်ကွိၣ်အလံာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ယကမၤလိာ်တၢ်ဒ်သိးယဖိကမၤဝဲၤအဟံၣ်တၢ်မၤထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ.
- ယကကတော်ကတီးအံးထွဲကွၢ်ထွဲန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢယဖိကကွၢ်တၢ်ဂီၤမူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ယကမုၢ်သးဟဲမၤကလိဟဲမၤသကိးတၢ်လာယဖိအတၢ်မၤလိအတီၤဒၢးပူၤတက့ၢ်.
- ယကဟဲဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒ်အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤတၢ်ဆၢတၢ်ဘၣ်ယးဒီးယဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အညါအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ယကသူစ့ၢ်ကိးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်လဲၤဟးကွၢ်ကိတၢ်လၢတၢ်လီၢ်အဂၤဒ်သိးယဖိကန့ၣ်မၤလိဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ချၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ယကတဲဘၣ်ကွိၣ်လၢယဖိအတၢ်ဖဲလိမၤဒီးအဂ့ၢ်ဒီးဆဲးကျိးလိာ်သးဒီးကွိၣ်ထီၣ်ဘိခိဖျိဖးလံာ်လဲၤလၢကွိၣ်မ့တမ့ၢ်ကီၢ်ရၣ်ကွိၣ်ဆုၢ်လီၤအူယအိၣ်တဖၣ်ဒီးစံးဆၢကဒါက့ၤအဲဒဲသ့ၣ်အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- ယကမၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်သန့တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်ကဂ့ၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၁, အကူၣ် က မိတ်အတၢ်မၤခၢၣ်စးန့ၣ်တၢ်လၢကွိၣ်အကွိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသိထီၣ်ကဂ့ၢ်အဂီၢ်,တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၁ တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်သန့တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကမံးတံာ်,ကီၢ်ဖဲတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်သန့တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီဖးထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကီၢ်ကးကရၢ,ကီၢ်ဖဲအတၢ်ကွိးလိမၤဒီးတၢ်ကမံးတံာ်,တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲမၤစၢၤကွိၣ်အကဂ့ၢ်မ့တမ့ၢ်ကွိၣ်အဂၤအပူၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်သန့အကဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မူဒါလၢပုၤကွိၣ်ဖိကဘၣ်ဟံးန့ၣ်တဖၣ်

ပဲဒဲဒဲ,ဒ်ကွိၣ်ဖိတဖၣ်အသိးန့ၣ်,ပကဟံးန့ၣ်မူဒါလၢတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးမၤလၢပုၤကီၢ်ဖဲအပတီၢ်လၢအထီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လီၤဆီဒဲတၢ်,ပက

- မၤယဟံၣ်တၢ်မၤထီၣ်ဘိဒီးယကသံကွၢ်တၢ်ဖဲယလီၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအခါန့ၣ်လီၤ.
- ဖးလံာ်ကိးန့ၣ်ဒဲးလၢတၢ်ချၢဖဲကွိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- က့ၤဟ့ၣ်ယမိတ်ယပုၤလၢအသးပုၤတဖၣ်လၢအဟံးန့ၣ်မူဒါလၢယတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်အလံာ်လၢကွိၣ်မၤယက့ၤဆုၢ်န့ၣ်အဲဒဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- အိၣ်ဒီးတၢ်ဟဲကဖၢလၢသးလၢယကွိၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- အိၣ်မူမၤထွဲကွိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပကမၤသကိးတၢ်တပူၤယီလၢတၢ်မၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်သးလီၤပလိာ်လၢအအိၣ်လၢလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.

_____	_____	_____
ကွိ	မိတ်တဖၣ်	ပုၤမၤလိတၢ်ဖိ
_____	_____	_____
မုၢ်နံၤ	မုၢ်နံၤ	မုၢ်နံၤ